

Portfolio

Heike Odermatt

Evenwicht en rust

“Ik ben altijd gek geweest op beeld. Andere kinderen lazen boeken. Ik tekende of schilderde. Later werd dat fotograferen.”

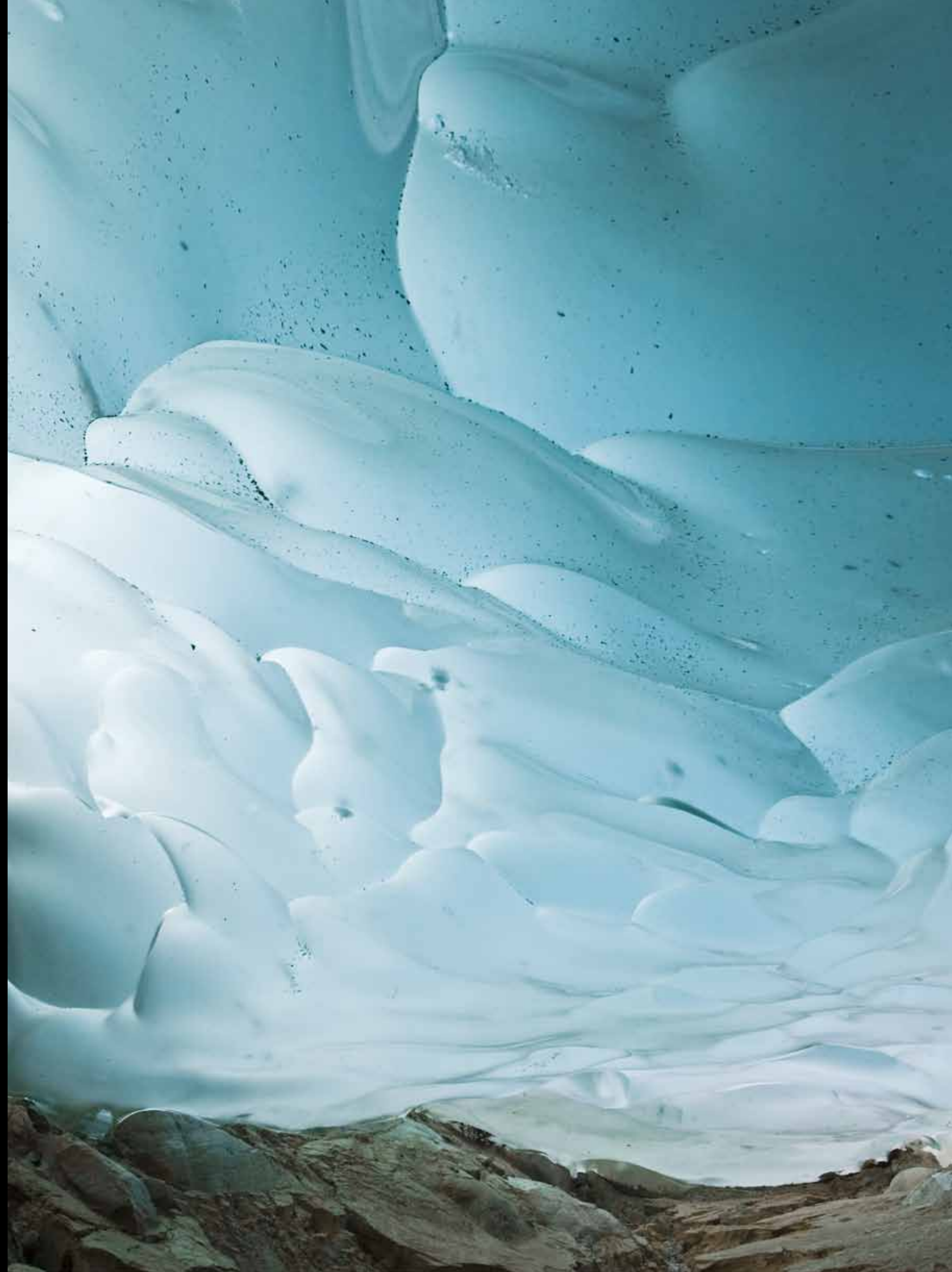
Heike Odermatt is Duitse van geboorte.

Zestien was ze toen ze haar moeder volgde naar Nederland. Weinig enthousiast. Van het buurland kende ze alleen de stereotypen: klompen, kaas en windmolens. Haar verwachtingen waren laaggespannen.

Maar zij werd bedacht met een troost van formaat: een Rollei 35. Heike stapte in meer dan één opzicht een nieuwe wereld binnen.

Aletchgletsjer, Zwitserland.
Een vervreemdend beeld. We kijken niet naar een ijswand in de verte, maar tegen een ijsplafond boven ons hoofd. De foto is genomen in een grot. Het licht is niet doorschijnend, maar opvallend. Wat Odermatt boeide was de compositie. “Die vormen, met die zwarte ‘ogen’; het zijn net dolfijnen.”

← **Op de Falklands fotografeerde ze niet alleen pinguïns en albatrossen, maar ook deze zeeolifant. "Je kunt ze goed benaderen, maar meestal is er niet veel aan; slapende bonken vet. In de paartijd is het leuker, zijn ze actiever. Deze riep een ander mannetje aan. De manier van aansnijden maakt het een apart portret."**

↑ **Geen 'koud' plaatje, deze galopperende gnoe. "Maar qua kleur past hij goed bij de andere. Ik heb hem met lange sluitertijd 'meegetrokken', om een schilderachtig effect te krijgen. Door de kleur en de diffuse vorm doet het denken aan een grotschildering."**

↓ **Op de Falklands huist een kolonie van zo'n 2500 koningspinguïns. In de broedtijd hebben de dicht op elkaar staande burens voortdurend grensconflicten. Heike: "Ik wilde per se een foto van een vogel die een ander verjaagt. Dat valt nog niet mee. Je ziet in je ooghoeken regelmatig beweging, meestal maar kort, dus ben je al gauw te laat. Deze opname heeft me uren wachten gekost. Ik vind hem mooi vanwege zijn krachtige lijnen en de schilderachtige kleurvlakken die ontstaan door het meetrekken."**

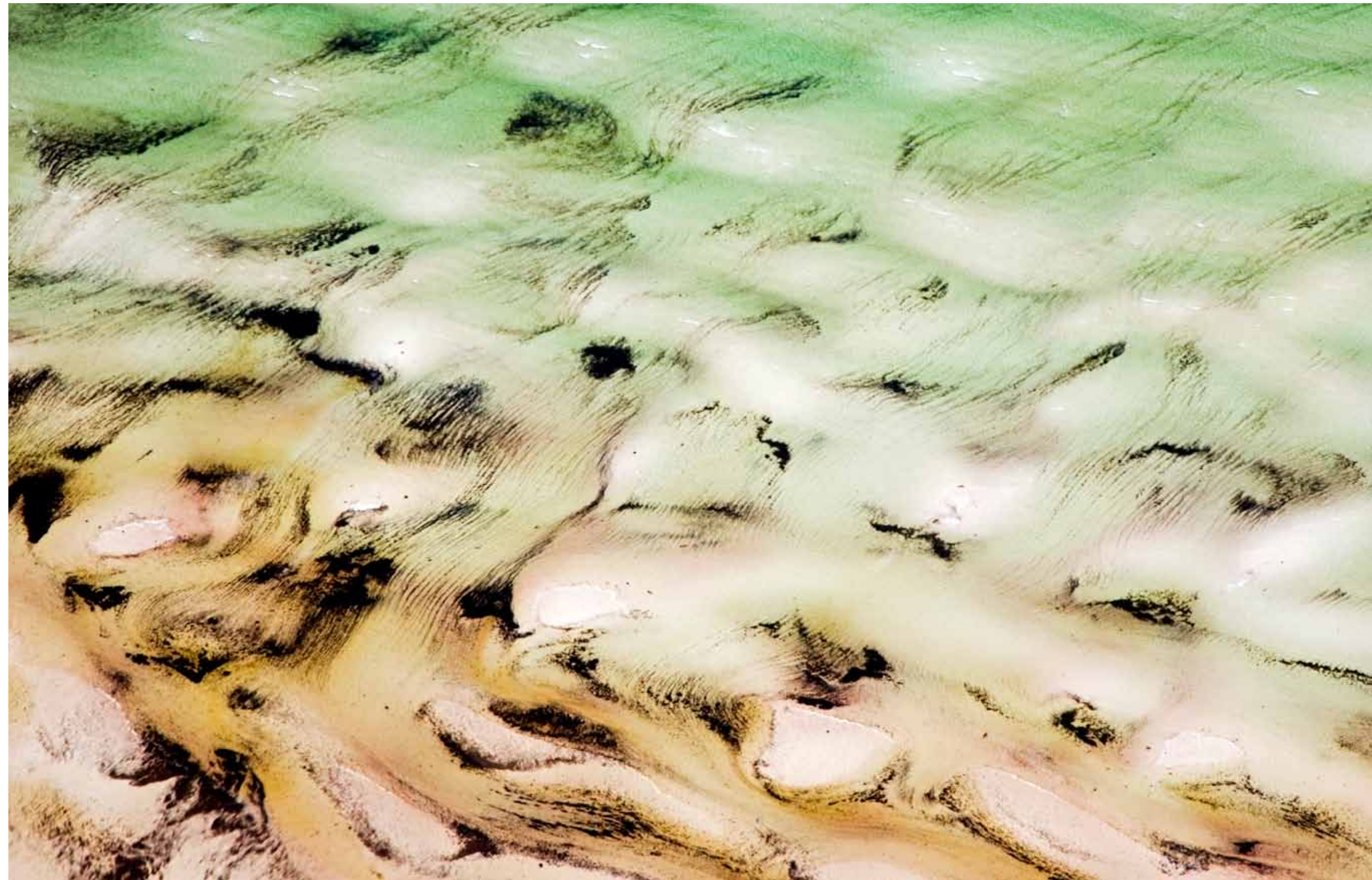
Wie haar werk kent prijst haar subtiele gevoel voor standpunt en compositie. Elke semiprof moet daar oog voor hebben, maar bij Heike Odermatt is het een handelsmerk geworden. Misschien omdat ze er een speciaal talent voor heeft, maar zeker ook omdat het altijd haar aandacht heeft. Alles waar haar oog zich op richt komt langs de lat van standpunt en compositie te liggen. Vaak heeft ze de ideale compositie al in haar hoofd voordat die zich aandient. Dan is het een zaak van wachten, soms van heel lang wachten. Tot het moment daar is.

"Er waren drie dingen waarvan ik als kind zeker wist dat ik die wou: met paarden werken, de natuur in en fotograferen."

Falkland: ezelspinguïns staan op zandheuvels te broeden. "De voorgrond is een soort veen. De foto gaat natuurlijk over de bijzondere structuur van die grond. De vogels verderop vormen niet meer dan achtergrond. Het duurde wel een hele tijd tot het licht goed genoeg was om die achtergrond uit de verf te laten komen."

← Vormen en structuren. Links, van boven naar beneden:

- Kelp aan de kust van Falkland.
- Een blauwe versie van kelp, gemaakt met een telelens. Gefotografeerd met de laatste stralen zonlicht. Vandaar die kleur.
- Gentiaanbloem anders; gefotografeerd dóór andere bloemen. Om het effect. Onscherpte suggereert beweging.
- IJsland. Mineraalafzetting op de grond bij een warmwaterbron. Combinatie van drie opnames om meer scherptediepte te krijgen. "Ik houd niet van manipuleren, maar hier kon het helaas niet anders omdat je maar op één plek mocht staan en niet recht naar beneden kon fotograferen."

De Falklands; een lagune gefotografeerd vanuit het vliegtuig. Groen is zeewater, geel is zand en de donkere strepen en vlekken zijn kelp. De stroming geeft de kelpsluizen een 'gekamd' effect. Het geheel neigt naar een abstract schilderij.

Paarden waren te kostbaar en zo werd het vanzelf een combinatie van natuur en fotografie. Niet dat fotografie nu zo goedkoop was. Zelfs nadat ze genoeg gespaard had om haar Rollei te verruilen voor een Minolta met twee lenzen, deed ze 'heel rustig aan' want rolletjes waren best prijzig.

Ze moest een opleiding kiezen toen ze in Nederland kwam wonen, maar wat? Min of meer op de bonnefooi koos ze de Grafische School. Daar leerde ze ook spelenderwijs Nederlands. "Ik heb er in ieder geval een vak geleerd waarmee ik in mijn onderhoud kan voorzien." Haar eerste baan was een aanstelling als grafische vakvrouw bij Brabant

Pers. Nu, twintig jaar later, doet zij nog steeds hetzelfde werk, maar dan als dtp-er. Vier dagen per week, want vrije tijd is haar heilig. Ze moet immers naar buiten, de natuur in. "Het liefst naar koude gebieden, daar ben ik gek op." Naast haar werk deed ze ook de Fotovakschool. "Je moet toch alle technieken

geproefd hebben. Maar ik keerde al snel terug naar de natuurfotografie." In koude landen dus, als het even kan. IJsland, Falkland, de Zwitserse bergen. "Ik heb altijd van dat soort natuur gehouden en altijd de behoefte gehad om de mooiste momenten te bevriezen en mee naar huis te nemen."

Dat bevriezen en meenemen doet ze met haar camera. "Maar het mag nooit zomaar een aspect zijn. Ik moet iets apart uit een situatie kunnen halen. Het karakter blootleggen, of juist iets suggereren wat je

niet direct ziet. Wat ik niet naastreef is alleen mooi fotograferen zoals bijvoorbeeld die vele technisch perfecte vlinderfotootjes op internet die zich in niets van elkaar onderscheiden."

Een foto moet ook meer zijn dan de koele waarneming van een bijzondere scène. "Je moet dat mooie moment zelf ervaren. Samen is het mooi; het beeld én de beleving. Dat is de voldoening, dat blijft je bij."

Soms zou ze willen dat ze wat brutaler was, zichzelf beter durfde verkopen. "Eigenlijk

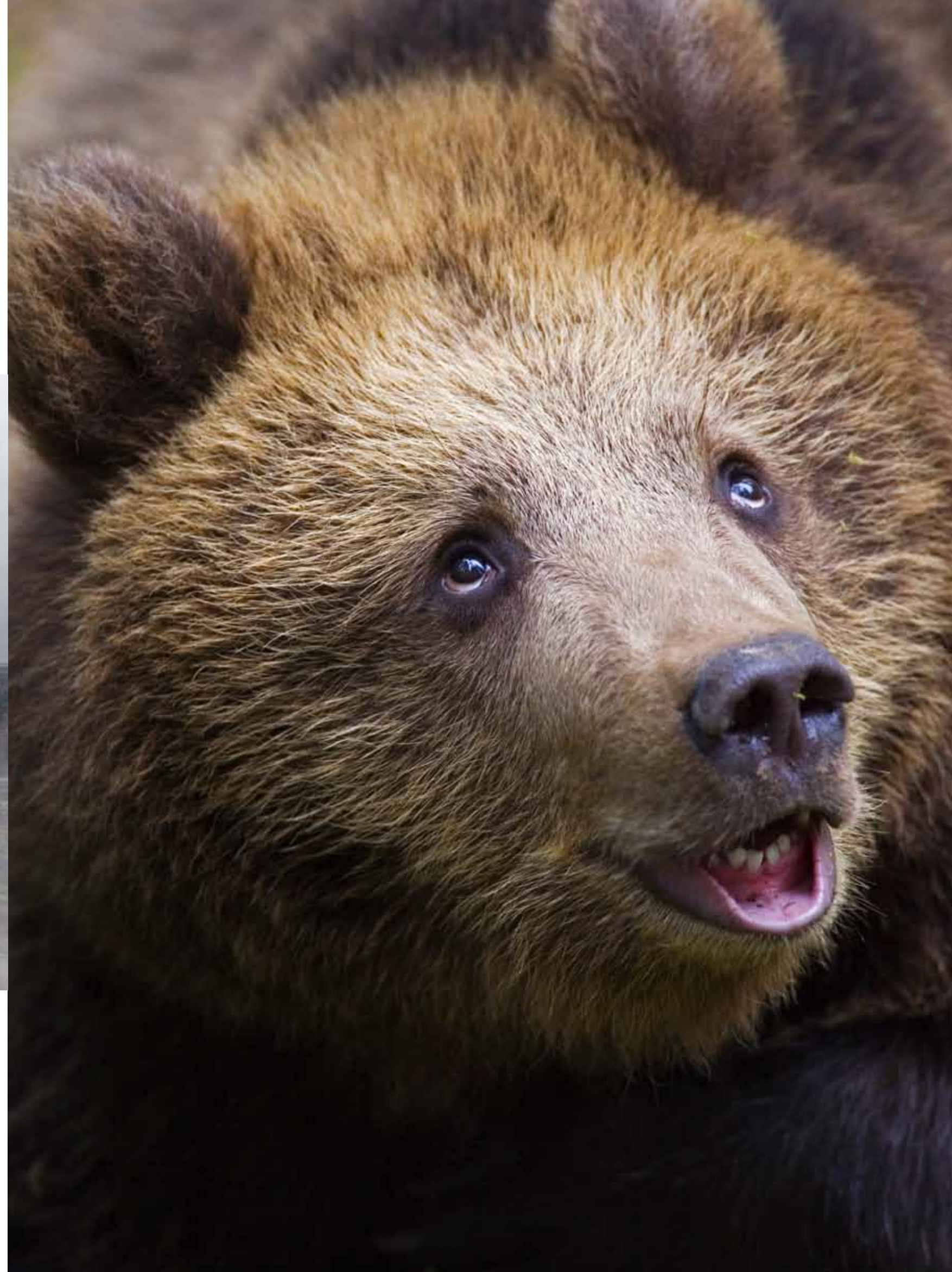
zou ik iemand moeten hebben die dat voor mij doet, haha. Ik heb wel mooie prijzen gewonnen, maar daarmee kun je geen reizen betalen."

Met haar selectie in E&V is ze heel blij. "Het is een vorm van erkenning. Ik ben ook heel tevreden met de keus die jullie hebben gemaakt. Die drukt goed uit wat ik zoek met mijn fotografie. Er moet evenwicht en een bepaalde rust in mijn foto's zitten. Storende elementen vermijd ik en het mag ook zeker niet druk zijn. Ik streef naar een zekere vorm van gestileerdheid."

↑ Een berghelling in de Kerlingarfjöll-keten op IJsland nadat de mist heel even is opgetrokken. "Vanwege het erg slechte weer kon ik nauwelijks foto's maken, maar op de terugweg langs deze berg had ik het geluk van dit ene korte moment. Met die dampen die in de mist opgaan is het heel sprookjesachtig."

→ Op een dag met te slecht licht om in de natuur te fotograferen, verkende Heike de dierentuin Järvzoo van het dorp Järvsö. Ze trof er een jonge bruine beer die verwonderd zijn omgeving opnam. Heike drukte af toen hij zich vergaapte aan een opvliegende vogel. "Het gaat hier om de expressie."

↑ En nóg een keer de Aletschgletsjer, weer even verwarrend als de eerste foto. Geen vergezicht met mysterieus zwevende rotsblokken, maar het plafond van een kleine ijsgrot onder de gletsjer. "Het is hier nog geen anderhalve meter hoog, ik stond gebukt te fotograferen. Je kijkt naar een smeltwaterstroompje dat hier binnenkomt. Die bruine stippels en vlekken zijn puin dat in het ijsplafond is vastgevroren."

← Gestileerde details van de kop van een volwassen wenkbrauwbatros. Hij zat te slapen, met de snavel in de veren. Af en toe opende hij een oog. "Ik heb heel bewust gekozen voor de positie van het oog linksboven en van de vage contour in het rechtervlak. Veel krachtiger dan wanneer het oog in het midden had gestaan."

→ Een lavastrand op IJsland met een dun laagje ijs er op. "Puur gemaakt om de structuren."

→ Zwitserland, ontluikende bloem van de Thunbergia natalensis, verwant aan Suzanne-met-de-mooie-ogen. "Ik heb hem met opzet zó gefotografeerd dat hij niet direct als bloem herkenbaar is. Het is zo wat abstracter geworden en daardoor spannender."

